

[H. P. Johansen.]

ster for Forslaget, der jo utvivlsomt vil faa væsentlig Betydning paa mere end eet Omraade, bl. a. ogsaa med Hensyn til Beskæftigelsen. Det er givet, at de ca. 100 Mill. Kr., som her stilles til Raadighed, vil medføre Arbejde, ogsaa meget nyttigt Arbejde, for mange Mennesker i de kommende Aar, saa alene af den Grund er der Anledning til at tage godt imod Lovforslaget og give det en hurtig og velvillig Behandling. Men størst og mest varig Betydning vil Forslaget naturligvis faa paa det skolemæssige Omraade, og man maa jo saa haabe, at det, naar det bliver til Lov, vil bevirke, at den nye Folkeskolelov snarest muligt bliver gennemført i Kommunerne. Dette kan heller ikke siges at være for tidligt, tværtimod; med Undtagelse af enkelte Perioder er det gaaet meget langsomt med at bringe denne Lov til Anvendelse, i hvert Fald i mange Skolekredse.

Men naar dette er sagt, vil jeg ogsaa gerne erkende, at der har været flere Forhold, ogsaa alvorlige Forhold, som har sinket Gennemførelsen af Skoleloven af 18. Maj 1937. For det første kunde man maaske nævne, at der kun var to Partier, der stemte for Loven, da den vedtoges her i Rigsdagen, og dette Forhold har næppe fremskyndet Arbejdet rundt om i Skolekredsene. Ganske vist var det ikke store Spørgsmaal, der skilte Parterne her, men jeg vil antage, at Loven lettere var blevet ført ud i Livet, hvis der havde været større Tilslutning til den paa Rigsdagen, end der var. Men det kunde der ogsaa ikke blive paa daværende Tidspunkt.

En anden Vanskelighed mener jeg ligger i selve Lovens Opbygning, idet den er formet saaledes, at den kan praktiseres paa forskellig Maade af Kommunerne. Der er en Mulighed for, at man kan indrette Centralskoler, hvis man ønsker dette, eller udvide de 4-klassede Skoler med Særlokaler til Gymnastik, Sløjd eller Skolekøkken, eller omdanne 4-klassede Skoler til 3-klassede. Alle disse forskellige Muligheder har fremkaldt lange og vidtløftige Drøftelser, og det ene Halvaar er gaaet efter det andet, uden at Planerne er blevet gjort færdige. Saa kom Krigen og Besættelsen, og nu staar vi over for en alvorlig Mangel paa Byggematerialer, der standser alt Byggeri, ogsaa Skolebyggeriet; men forhaabentlig kommer der snart bedre Forhold, saa at Skolebyggeriet kan komme i Gang igen.

Som allerede nævnt stilles der ved Lovforslaget og det i Bemærkningerne

givne Tilsagn tilsammen ca. 100 Mill. Kr. til Raadighed til Skolebyggeri, og det er jo et helt andet og meget større Tal end det, der oprindeligt var Tale om. Thi i Loven af 1937 hed det, at Staten vilde give Tilskud til Skolebyggeri, dog ikke over 900 000 Kr. aarlig, og da Loven skulde gennemføres i Løbet af 10—11 Aar, vilde det sige, at der kunde stilles i alt ca. 10 Mill. Kr. til Raadighed. Men som nævnt af den højtærede Minister, viste dette Beløb sig meget hurtigt at være utilstrækkeligt, og allerede i 1940 og 1941 forhøjedes Tilskudsbeløbet saa stærkt, at der kunde ydes op til 92 000 Kr. til et enkelt Skolebyggeri, og det var et Beløb, der var fuldt paa Højde med, ja, maaske større end det Beløb, der her er foreslaaet, hvor mange Skoler der vilde anvende de 92 000 Kr. fuldt ud. Men hvorom alting er, maa det erkendes, at det er et betydeligt Beløb, der tilbydes Kommunerne nu, og man maa haabe, der kommer Gang i Skolebyggeriet, saa snart det fornødne Materiale er til Stede.

Ud over dette har jeg egentlig ingen særlige Bemærkninger at fremsætte angaaende selve Tilskudsbeløbene, hverken om det samlede Beløb eller om de særlige Ydelser til Indretning af forskellige Lokaler til Gymnastik, Sløjd, Skolekøkken o. s. v. eller om de Regler, hvorefter Tilskud skal gives. Jeg finder det ogsaa helt rigtigt, at Tilskuddene retter sig efter, hvor mange nødvendige Lokaler der skal indrettes. Det gør en væsentlig Forskel, om det drejer sig om delvis ombygning af en skole, eller det kun drejer sig om Anskaffelse af nogle ganske faa Særlokaler. Men i øvrigt følger Forslaget jo stort set de Regler, der er givet i Folkeskoleloven af 1937.

Jeg vil dog alligevel gerne nævne et bestemt Eksempel for om muligt at faa fuld Klarhed over, hvordan disse Tilskudsregler vil virke. Jeg forstaar Lovforslaget og de Bemærkninger, der ledsager det, saaledes — for f. Eks. at tage en Gymnastiksal —, at der kan ydes Forrentningstilskud og Afdragstilskud, der dækker indtil 16 000 Kr. plus et direkte Tilskud af samme Størrelse, altsaa ogsaa 16 000 Kr., vel at mærke, hvis et saadant Lokale omhandles af Skoleloven af 18. Maj 1937, og hvis det samlede Tilskud ikke udgør over 60 pCt. af Udgiften til Lokalet; hertil maa saa vistnok føjes, at et saadant Arbejde skal udføres i Løbet af ca. 4 Aar, altsaa inden 1. April 1950. Jeg mener, at lignende Regler er vel gældende for en Række andre Lokaler, som Skole-